

Środki ochrony prawnej w prawie zamówień publicznych cz. I

Prawo zamówień publicznych w swoich regulacjach przewiduje szereg środków służących ochronie interesów określonych podmiotów biorących udział w postępowaniu w sprawie udzielenia zamówienia publicznego. Niniejszy artykuł ma na celu omówienie dwóch z trzech środków ochrony prawnej przewidzianych przez prawo zamówień publicznych, jakimi są informacja o czynności niezgodnej z przepisami ustawy, odwołanie, a także skarga. Ze względu na szereg problemów związanych z odwołaniem, jego szczegółowe omówienie będzie tematem artykułu, który ukaże się w następnym numerze magazynu.

Podmioty, którym przysługuje ochrona prawna

Prawo zamówień publicznych w procesie udzielania zamówienia publicznego przyznaje ochronę prawną:

- wykonawcom, uczestnikom konkursu, a także innym podmiotom, jeżeli mają lub miały interes w uzyskaniu danego zamówienia oraz ponieśli lub mogli ponieść szkodę w wyniku naruszenia przez zamawiającego przepisów prawa zamówień publicznych;
- organizacjom wpisanym na listę organizacji uprawnionych, takim jak izby gospodarcze, organizacje pracodawców czy samorządów zawodowych z tym ograniczeniem, że podmiotom tym przysługują jedynie środki ochrony prawnej wobec ogłoszenia o zamówieniu oraz specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Ponadto, w zakresie prawa do wniesienia skargi na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej przysługuje ono także zamawiającemu oraz Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych.

Środki ochrony prawnej

Wśród środków ochrony prawnej wyróżniamy:

- informację o niezgodnej z przepisami ustawy czynności podjętej przez zamawiającego lub zaniechaniu czynności, do której jest on zobowiązany na podstawie ustawy;
- odwołanie, które przysługuje co do zasady od niezgodnej z przepisami ustawy czynności zamawiającego podjętej w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub zaniechania czynności, do której zamawiający jest zobowiązany na podstawie ustawy;
- skargę do sądu na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej.

Informacja o czynności niezgodnej z przepisami ustawy

Pierwszy z wymienionych wyżej środków ochrony prawnej przysługuje wykonawcy lub uczestnikowi konkursu jedynie od niezgodnej z przepisami ustawy czynności podjętej przez zamawiającego lub zaniechania czynności, do której jest on zobowiązany na podstawie ustawy, co do których nie przysługuje odwołanie. Środek ten wnosi się do zamawiającego w terminie przewidzianym na wniesienie odwołania. Jeżeli przekazana informacja okaże się zasadna, zamawiający powinien powtórzyć czynność albo dokonać czynności, której wcześniej zaniechał, żadne przepisy prawa zamówień publicznych nie nakładają jednak na niego żadnych obowiązków w tym zakresie. Oznacza to, że to od dobrej woli zamawiającego zależy, czy uwzględni złożone przez wykonawcę bądź uczestnika konkursu „zastrzeżenie”. Jeżeli tak się stanie, o tym fakcie zamawiający poinformuje wykonawców w sposób przewidziany w ustawie dla określonej czynności. Na czynności zamawiającego, do których dokonania został zobowiązany w wyniku uwzględnienia złożonej informacji, co do zasady nie przysługuje odwołanie, chyba, że czynnością tą jest:

- wybór trybu negocjacji bez ogłoszenia, zamówienia z wolnej ręki lub zapytania o cenę;
- opis sposobu dokonywania oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu;
- wykluczenie odwołującego z postępowania o udzielenie zamówienia;
- odrzucenie oferty odwołującego, a wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty wartości zamówień, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (patrz: tabela).

Kwoty wartości zamówień, od których może powstać obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (tzw. progi unijne)

Rodzaj zamówienia	Wartość zamówienia
Dostawy i usługi udzielane przez zamawiających z sektora finansów publicznych, z wyłączeniem: uczelni publicznych, państwowych instytucji kultury, państwowych instytucji filmowych, jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związków, jednostek sektora finansów publicznych, dla których organem założycielskim lub nadzorującym jest jednostka samorządu terytorialnego, a także udzielanych przez zamawiających będących innymi państwowymi jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej, z wyjątkiem zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa	134 000 euro
Dostawy i usługi udzielane przez zamawiających innych niż z sektora finansów publicznych, z wyjątkiem zamówień sektorowych i zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa	207 000 euro
Dostawy i usługi w zamówieniach sektorowych	414 000 euro ¹
Dostawy i usługi w zamówieniach w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa	414 000 euro ²
Roboty budowlane, niezależnie od rodzaju zamawiającego	5 186 000 euro

Skarga

Skarga przysługuje od wyroku Krajowej Izby Odwoławczej oraz postanowień kończących postępowanie odwoławcze. Składa się ją do sądu okręgowego, właściwego dla siedziby, bądź miejsca zamieszkania zamawiającego, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 7 dni od dnia doręczenia orzeczenia Izby. Jednocześnie z wniesieniem skargi przesyła się jej odpis przeciwnikowi. W tym zakresie, równoznaczne z wniesieniem skargi jest jej złożenie w placówce operatora pocztowego obowiązanej do świadczenia usług powszechnych (w latach 2016-2025 będzie to Poczta Polska).

Skarga powinna spełniać wymagania przewidziane dla pisma procesowego, a więc obejmować:

- oznaczenie sądu, do którego jest skierowana, imię i nazwisko lub nazwę stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników;
- oznaczenie rodzaju pisma;
- podpis strony albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika;
- wymienienie załączników;
- oznaczenie przedmiotu sporu oraz
- oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby i adresów stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników, numer PESEL lub NIP powoda będącego osobą

¹ Do udzielania zamówień przez zamawiających sektorowych nie stosuje się prawa zamówień publicznych, jeżeli wartość zamówienia jest niższa niż wskazana kwota.

² Do udzielania zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa na dostawy lub usługi nie stosuje się prawa zamówień publicznych, jeżeli wartość zamówienia jest niższa niż wskazana kwota.

fizyczną, albo numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku jego braku – numer w innym właściwym rejestrze;

oraz zawierać:

- oznaczenie zaskarżonego orzeczenia;
- przytoczenie zarzutów z ich zwięzłym uzasadnieniem;
- wskazanie dowodów;
- wniosek o uchylenie orzeczenia lub o zmianę orzeczenia w całości lub w części.

Do skargi należy dołączyć dowód uiszczenia opłaty sądowej, która jest opłatą stałą i której wartość wynosi od 37 500 zł do 100 000 zł w zależności od wartości i przedmiotu skarżonego zamówienia.

Prawidłowo sporządzoną i opłaconą skargę, sąd rozpoznaje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 1 miesiąca od dnia wpływu skargi do sądu.

W praktyce, podmioty uprawnione do wnoszenia środków ochrony prawnej rzadko korzystają z możliwości wniesienia skargi na orzeczenie KIO, a to ze względu na znaczną wysokość opłaty sądowej, jaką należy opłacić.

Autor: Karolina Durbacz, prawnik, Kancelaria Prawna Piszcz i Wspólnicy